

MUISTIO

Erityis- ja vaativan tason palveluiden työryhmä

31.1.2018 klo 9.00-12.00 Tipotien sosiaali- ja terveysasema, luentosali

Osallistujat:

Hakala Minna
Kurikka Sari
Niitty Siina
Westlund Onni
Hakala Minna
Kurikka Sari
Niitty Siina
Westlund Onni
Leena Tuomainen
Katja Sipiläinen
Salla Rikander
Suvi Mäntynen
Sisko Järvinen

1. Kokouksen avaus ja ajankohtaiset asiat
 - diat liitteenä
2. Vaikuta –kyselyn tuloksia
 - o puuttumista toivotaan
 - o tietojen siirtoa toivotaan
 - rohkeutta ammattilaisille!
3. Vanhemmuuden ja parisuhteen tuki erityis- ja vaativan tason palveluissa.
Vierailijana projektikoordinaattori Tia Kemppainen. (*Liitteenä Tian alustus*)

Koonti ryhmätoista:

Yhteinen keskustelu:

Vanhemmuuden tuen positiivisia vaikutuksia lapsen mielenterveydelle?

- Työntekijät tarvitsevat rohkeutta puhua asioista!
- Aika keskustelulle? Mistä se otetaan?
- Pitää pysähtyä kun ihminen jotakin sanoo.
- Syyllistämisen välttäminen, positiivisen kautta keskusteleminen; vanhempien puolustuskantaan reagointi

- Tulisi kiinnittää huomiota vanhemmuuden tukeen myös silloin, kun lapsi ei syystä tai toisesta asu vanhempien kanssa (esim. sijoitus, laitoshoido); perheen kannattelemine, kun usein lapsen asia on etusijalla
- Vanhemman pitkäaikaissairaude, mielenterveysongelmien vaikutus lapseen on vaikea huomioida, kun tieto ei kulje lapsen palveluihin; onko edelleen liiaksi tabu puhua esim. vanhemman päihdeongelmasta ja sen vaikutuksista lapsen hyvinvointiin
- TLP (Toimiva lapsi ja perhe) -menetelmä hyvä väline puheeksi ottamiseen
- Arvokeskustelun tarve
- vanhemmuuden tuen kansantaloudellinen vaikutus

Vanhemmuuden ja parisuhteen (lähisuhteen) tuen palvelut

- parisuhteen normaaliudesta laajempaan perhekäsitykseen
- yksinhuoltajaperheiden määrä
- palveluiden yhteensovittaminen
- mallinnetaan erityistason konsultointimahdollisuudet

Vanhemmuuden ja parisuhteen tuki sisältyy osaksi kaikkia palveluita

- näkyviin asiakirjoihin (palvelukuvaukset, strategiat, tuotannon käsikirja, mallinnukset)
 - o Palvelut ja toimintamallit ikäkausittain:
 - o Tarpeet, toiveet
 - o Tavoite asiakkaan näkökulmasta
 - o Keskeiset kontaktipisteet: vastuut, resurssit, verkostot
 - o Esimerkkejä toimivista palveluista ja toiminnoista
 - o Haasteet, katvealueiden kattaminen
 - o Rakenteet

Vanhemmuuden tuen vaiheet?

Vanhemmuuden monet ulottuvuudet?

Miten käytössä olevissa työmenetelmissä toteutuu vanhemmuuden tuki?

Lastensuojelun resurssit pienessä kunnassa heikot, ja työntekijöiden tuki.

Konsultaatio toimii, mutta palveluita puuttuu. Ja lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä, lakimiestuki.

Vanhemmuuden tuki toteutuu paljolti perhetyön tai perheneuvonnan toimesta, sosiaalityöntekijöillä ei aina ole mahdollisuutta tavata perhettä kovin tiiviisti.

Palvelutarpeen arviointiin strukturoitu malli olisi ehkä hyvä apu ja turvaisi sen, että asiat tulee käytyä läpi. Käyttö kiinni paljolti työntekijä työtavoista. Kun on vain yksi työntekijä, kaikki on oman itsensä varassa.

Lomakkeita tulee seurata ja muokata tarpeen mukaan.

Monitoimijainen arviointi työryhmässä kehitetään monitoimijaista arvioita, siihen sisältyy myös palvelutarpeen arviointi (arviointi kaikilla tasoilla)

Esim. yhtenäiset tilastointitavat turvaavat tasalaatuista ja tasapuolista palvelua, toimintaa, resursseja. Pätee myös menetelmiin esim. kyselylomakkeisiin.

Lomakkeiden taakse piiloutuminen voi myös aiheuttaa sen, että jää huomioimatta joitain asioita. Ammattilaisen pitää pystyä myös ajattelemaan ja reagoimaan itse.

Tärkeää, että viesti kulkee siitä, mikä toimii, mikä ei. Ja että tilannetta yritetään korjata. Ja maakunnallistaa, eli tasalaatuistaa.

Tällä hetkellä odotellaan sotea, Kanta-arkistoa lomakkeineen, Lapea ... ei pienissä kunnissa kannata laittaa resursseja samojen asioiden kehittämiseen ja työstämiseen.

Lastensuojelu ja sijaishuolto

Perheen ja vanhemmuuden huomioiminen sijaishuollossa aika vähäistä. Vaikka tavoitteena perheen jälleenyhdistäminen. Sijaisvanhempien tuki vaihtelee myös, perheet erilaisessa asemassa sen mukaan, tuottaako tuen julkinen vai yksityinen palvelu.

Aikuispalveluissakin vanhemmuuden tuki unohtuu, varsinkin jos lapsi ei enää asu vanhempien kanssa. Toivottavasti systeeminen lastensuojelu nostaa taas vahvemmin vanhemmuutta, systeemistä ajattelua ja lähestymistapaa.

Millä tilannetta voisi parantaa? Miten me rakennetaan kokonaisuus, jossa perhe saa oikeasti apua?

Voisi olla hyvä, että olisi yhteisiä malleja työntekijän tueksi.

Yhteisen mallintamisen paikkoja?

- Perheen, lapsen ja vanhemmuuden huomioiminen aikuisten palveluissa
- uskalletaanko ajatella, että lasten palveluissa on jo kunnossa?
- Olisi tärkeää vanhemmuuden ajattelemista laajemmin ja monimuotoisempina. Arvokeskustelua. Erilaisen vanhemmuuden hyväksyminen ja esiin nostaminen.

- Kasvatusvastuu on ensisijaisesti vanhemmilla. Mitä se tarkoittaa? Mitä se vastaa työntekijän näkökulmasta?
- Vanhemmuutta ei tulisi verrata normaaliin. Ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa toimia vanhempana.

Lastenlääkinäkökulmasta (kaupungin) kun kohdataan lapsia, joilla on jo ongelma.

- Vanhemmuutta tuetaan: Kannustetaan sitä, että molemmat vanhemmat tulisivat vastaanotolle. Myös eroperheissä. Käydään läpi, mikä on vanhemman käsitys ja näkemys ja kokemus lapsen voinnista ja hoidosta.
- Haaste kun vanhemman arvot ja näkemykset ihan erilaiset kuin työntekijän oma esim. hygieniakäsitys.
- Tai kulttuuri jossa isä päättää ja hoitaa asiat: Miten saada äiti mukaan?
- Vanhemmuutta tuetaan myös kannustamalla: Hyvin olet hoitanut! Vanhemman vastuuta tuetaan ja kannustetaan. Vanhempi lapsensa paras asiantuntija. Ja lapsen hoito vanhemman vastuulla, joten hänen/heidän täytyy olla hoidon takana.
- Mietitään myös yhdessä, tarvitseeko vanhempi jotain palvelua.
- Toisinaan vanhempi puhuu vaikka kuinka paljon omista asioistaan, jos sitä kysyy. Vie tilaa lapsen asiasta. Tarvitsevia vanhempia. Sitten ohjataan neuvolan terveydenhoitajan tai psykologin pakeille. Tai perhetyöhön. Tai työterveyteen. tms.

Yhdyspintojen tunnistaminen:

Millainen tukipalvelu pitäisi olla, jos tarvitaan vanhemmuuden tukea?

- matalan kynnyksen perheohjaus
- varhaiskasvatuksen perhetyöntekijä/ohjaaja
- toimivinta, että vastaanotolta soitetaan yhdessä
- tai pyydetään lupa että voinko jättää yhteystietosi perheohjaajalle
- Tietoa vanhemmuudesta on paljon, neuvolassa sitä jaetaan, mutta jostain syystä se ei mene perille.
 - ELI: Onko meidän keinot oikeita? Toimiiko neuvolan antamat ohjeet
- Vapaaehtoistyö, vertaistuki on hyvä ja iso toive vanhemmilta. Ammattilaisten ohjaama tai omin voimin pyörivä. Kuinka tähän ohjataan?

- Luotetaanko siihen, että vertaisryhmä on niin hyvä, että sinne kehtaa asiakkaan lähettää ja ohjata? Järjestön vapaaehtoistyö.
- Perheillä ei välttämättä ole omaa lähisukua tukena ja mallintamassa perhe-elämää ja vanhemmuutta.
- Toimintamalli, että jokaiselle vanhemmalle ohjeistus varhaisen tuen palveluista, esim. vertaisryhmistä

Projektikoordinaattori Tiia Kemppaisen toivomus: Jatkakaa keskustelua omilla foorumeillanne: Mitä me tehdään perheiden hyväksi, vanhemmuuden tueksi? Konkreettisia toimintatapoja kehitettävä.

4. Kotitehtävä: Konsultaatiomallit ja jalkautuvat palvelut
Mitä konsultaatiopalveluita, digitaalisia tai jalkautuvia palveluita organisaatiossanne jo on?

”Mitä rakenteita konsultaatioille ja jalkautuville palveluille on jo olemassa”:

<https://www.webpolsurveys.com/S/1F9C7EC04368617A.par>

Seuraava työryhmä:

22.2.2018

Tampereen yliopisto, Linna LS. K109